

Mapa Polski Bezgotówkowej

Raport kwartalny

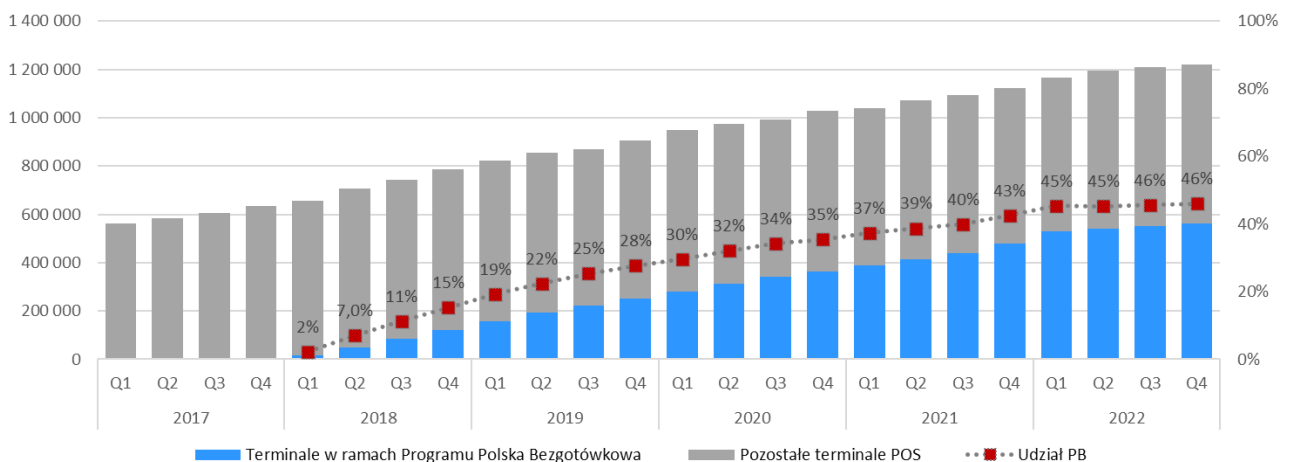

Mapa Polski Bezgotówkowej – IV. kwartał 2022 r.

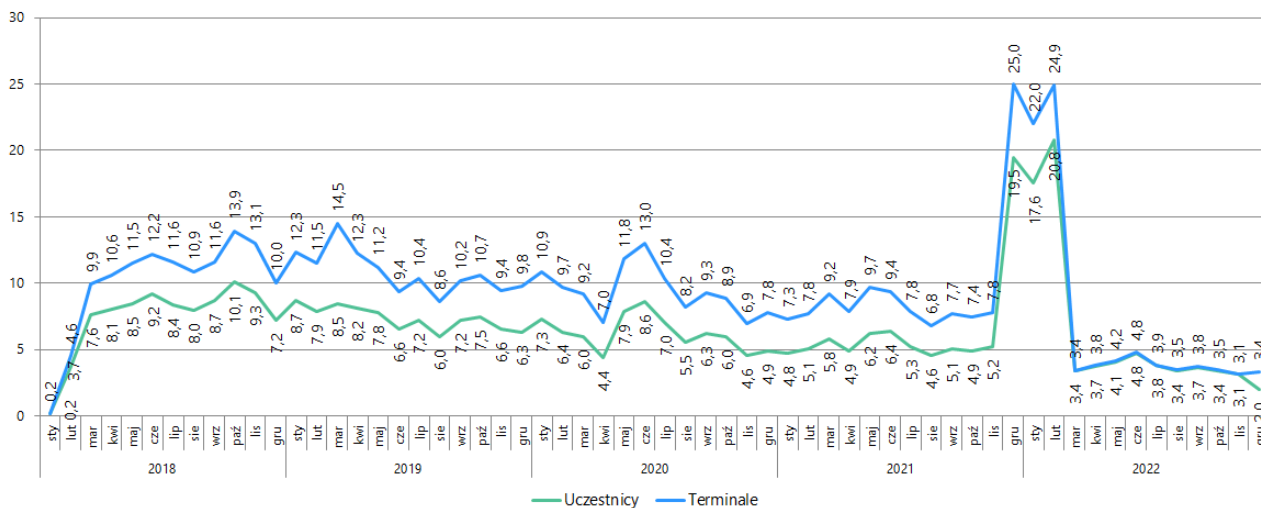
Program Polska Bezgotówkowa na przestrzeni 5 lat

Przez 5 pierwszych lat funkcjonowania Fundacji Polska Bezgotówkowa do Programu dołączyło 403,6 tys. uczestników, którzy korzystali z ponad 561,8 tys. urządzeń. Niemal co 2 terminal w polskich przedsiębiorstwach na koniec 2022 r. pochodził z Programu Polska Bezgotówkowa (Rys. 1.), co świadczy o jego ogromnej roli w rozwoju cyfrowej infrastruktury.

W ostatnich trzech kwartałach 2022 r. utrzymywały się jednak najniższe w historii Programu wskaźniki przyrostu nowych uczestników (Rys. 2). Wynika to z osiągnięcia wysokiej dostępności terminali wśród firm handlowo-usługowych. Potrzeby lokowania nowych urządzeń są też mniejsze, niż na przełomie lat 2021/2022, gdy ogromny popyt na terminale wymuszony był nowymi regulacjami prawnymi.

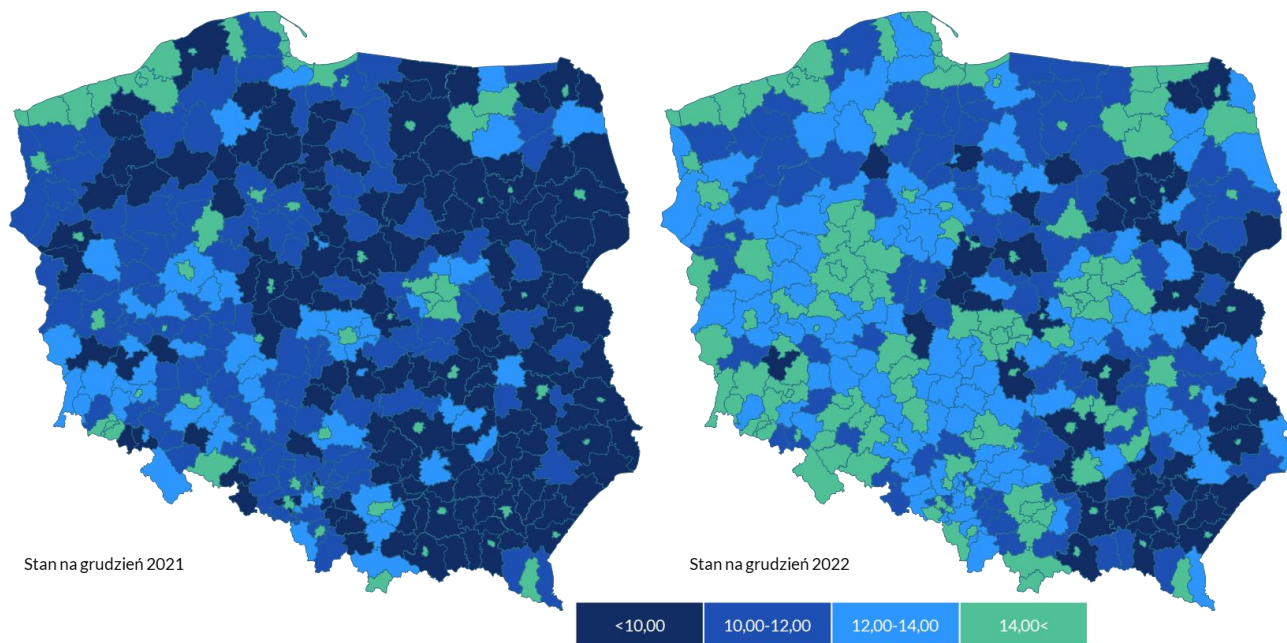
Rysunek 1. Terminale z Programu Polska Bezgotówkowa na tle rynku

Rysunek 2. Liczba nowych uczestników i terminali w danym miesiącu w Programie Polska Bezgotówkowa (w tys.)

Szczegółowa analiza przyrostu liczby terminali w ujęciu geograficznym (Rys. 3.) wskazuje, że dzięki Programowi Polska Bezgotówkowa w okresie od grudnia 2021 do grudnia 2022 w bardzo dużej liczbie powiatów dokonał się istotny skok w zakresie nasycenia handlu i usług terminalami, dostrzegany

w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Wskaźnik liczby terminali na 1000 mieszkańców to miara, która odzwierciedla rezultaty działań Programu w zakresie dostępności infrastruktury dla konsumentów i przekłada się na percepcję możliwości płacenia bezgotówkowo w ich otoczeniu.

Rysunek 3. Liczba terminali w Programie Polska Bezgotówkowa przypadająca na 1000 mieszkańców, wg powiatów

Pod koniec grudnia 2022 roku większość powiatów w kraju osiągnęła przedział ponad 14,0 terminali w ramach Programu na 1000 mieszkańców. Nadal jednak daje się zaobserwować linię podziału na powiaty, które osiągnęły wyższy wskaźnik terminali na 1000 mieszkańców w zachodniej części kraju

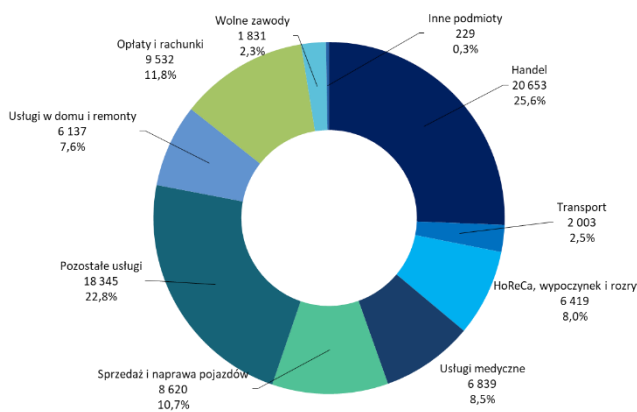
oraz w okolicach stolicy. Natomiast powiaty ściany wschodniej uzyskują słabsze wyniki. Liderami w kwestii nasycenia terminalami z Programu są takie powiaty jak: tatrzański (woj. małopolskie) - 33,38 terminali na 1 tys. mieszkańców, pucki (woj. pomorskie) - 28,54 terminali na 1 tys. mieszkańców

oraz nowodworski (woj. pomorskie) - 27,43 terminali na 1 tys. mieszkańców. Najniższe wskaźniki odnotowano w powiatach: skierniewicki (woj. łódzkie) – 5,54 terminali na 1 tys. mieszkańców,

Branże

Liczba aktualnych terminali w ramach Programu w podziale na branże (Rys. 4) wskazuje na wzrastającą przewagę branż usługowych. Łącznie handel posiadał już tylko 25,6% udziału w liczbie terminali. Wśród pozostałych branż najważniejszymi były: „Pozostałe usługi” (w tym fryzjer, kosmetyczka) 22,8%, opłaty i rachunki 11,8%, sprzedaż i naprawa pojazdów 10,7% oraz usługi medyczne 8,5%.

Rysunek 4. Liczba aktualnych terminali w Programie wg branż

Struktura ta jest mocno odmienna od tej z pierwszych lat działania Programu, gdy wśród aktywnych terminali Polski Bezgotówkowej zdecydowanie dominowały urządzenia, które działały w szeroko rozumianych placówkach handlowych. Obecnie już

łomżyński (woj. podlaskie) – 5,69 terminali na 1 tys. mieszkańców oraz przemyski (woj. podkarpackie) – 5,74 terminali na 1 tys. mieszkańców.

trzy na cztery terminale aktywne w Programie są używane nie w sklepach, ale służą klientom w zróżnicowanych typach placówek usługowych, w transporcie (np. w taksówkach), czy w branży hotelowo-gastronomicznej i rozrywce (HoReCa).

Wprowadzenie terminali, jako urządzeń pozwalających na cyfrową płatność bezpośrednio przy kasie, było naturalne w pierwszej kolejności głównie w branżach handlowych. Ze względu na dużą częstość transakcji i tworzenie się kolejek, wymagana szybkość obsługi jest tam priorytetem. W praktyce nie można tam też stosować szeroko przelewu bankowego. Z drugiej strony, liczba podmiotów usługowych znacząco przeważa w gospodarce. Dla konsumentów, brak terminali w podmiotach usługowych, mimo że odwiedzanych statystycznie rzadziej, oznaczał obniżenie „pewności akceptacji” płatności bezgotówkowych. W konsekwencji wymuszał na nich konieczność zaopatrywania się w gotówkę, nawet gdy ich pierwszym wyborem była karta płatnicza. Zatem setki tysięcy terminali EFT-POS, udostępnionych w ramach Programu Polska Bezgotówkowa do podmiotów usługowych, ma w długim okresie szczególnie duże i pozytywne znaczenie, dla kształtowania się bezgotówkowych zwyczajów płatniczych Polaków.

NOTA METODOLOGICZNA:

Mapa Polski Bezgotówkowej jest portalem statystycznym dostarczanym przez firmę POLASIK Research na rzecz partnerów Programu Polska Bezgotówkowa.

Źródło grafik: POLASIK Research na podstawie danych Fundacji Polska Bezgotówkowa oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

POLASIK Research jest firmą badawczą i doradcą, działającą od 2008 roku i specjalizującą się w obszarze badań systemu płatniczego, innowacji płatniczych i PayTech. Misją firmy jest kreowanie wiedzy i jej efektywne dostarczanie uczestnikom rynku usług płatniczych. Więcej informacji: <http://polasik-research.pl/>

Autor raportu: Andrzej Meler, Michał Polasik
Opracowanie graficzne: Mariola Makowska